

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	IV
กิตติกรรมประกาศ.....	VII
สารบัญ.....	VIII
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	4
วิธีดำเนินการศึกษา.....	5
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการกระทำทางปกครอง เขตอำนาจศาลปกครอง และการกระทำของรัฐบาล.....	7
หลักการกระทำทางปกครอง.....	9
1. ฝ่ายปกครอง (1' administration).....	9
2. การกระทำทางปกครอง.....	11
2.1 พิจารณาในด้านขององค์กรผู้กระทำการทางปกครอง.....	11
2.2 พิจารณาลักษณะการใช้อำนาจมหาชน.....	12
3. ประเภทการกระทำทางปกครอง.....	12
3.1 นิติกรรมทางปกครอง.....	12
3.2 สัญญาทางปกครอง.....	13
3.3 ปฏิบัติการทางปกครอง.....	14
4. แนวคิดเรื่องความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง.....	15
5. ที่มาของหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง.....	16

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
5.1 ที่มาของหลักความชอบด้วยกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (la légalite écrite).....	17
5.2 ที่มาของหลักความชอบด้วยกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร.....	22
6. ข้อจำกัดหลักของหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง ต้องชอบด้วยกฎหมาย.....	26
6.1 อำนาจดุลยพินิจ (pouvoir discrétionnaire).....	27
6.2 ทฤษฎีว่าด้วยสถานการณ์ฉุกเฉิน (la théorie des circonstances exceptionnelles).....	27
6.3 นิติกรรมทางปกครองที่ไม่อาจตรวจสอบได้.....	29
7. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการควบคุมการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง.....	30
7.1 หลักนิติรัฐ (principle of legal state) หรือหลักนิติธรรม (the rule of law) หรือรัฐตำรวจ (police state).....	30
7.2 หลักการแบ่งแยกอำนาจ (separation of power).....	37
7.3 หลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย.....	39
7.4 หลักความเสมอภาค.....	41
7.5 หลักการควบคุมดุลยพินิจของฝ่ายปกครอง (principles governing party control of discretion).....	43
7.6 หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายปกครองและฝ่ายตุลาการ.....	45
7.7 หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน.....	47
แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับศาลปกครอง.....	48
1. แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับศาลปกครองในประเทศฝรั่งเศส.....	48
1.1 ประเภทของศาลปกครองในประเทศฝรั่งเศส.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
1.2 เกณฑ์ที่ใช้แบ่งเขตอำนาจระหว่างศาลปกครองกับศาลยุติธรรม ในประเทศฝรั่งเศส.....	50
1.3 ลักษณะของคดีปกครองในประเทศฝรั่งเศส.....	51
1.4 ประเภทของคดีปกครองในประเทศฝรั่งเศส.....	52
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศาลปกครองในประเทศไทย.....	58
2.1 ความเป็นมาของศาลปกครองในประเทศไทย.....	58
2.2 ความหมายของศาลปกครองในประเทศไทย.....	59
2.3 ลักษณะพิเศษของศาลปกครองในประเทศไทย.....	60
2.4 โครงสร้างของศาลปกครองในประเทศไทย.....	60
แนวคิดทฤษฎีการกระทำของรัฐบาล.....	62
1. แนวคิดทฤษฎีการกระทำของรัฐบาล (acte de gouvernement) ของประเทศฝรั่งเศส.....	62
1.1 แนวคิดและวิวัฒนาการของการกระทำของรัฐบาลของ ประเทศฝรั่งเศส.....	63
1.2 การกระทำของรัฐบาลกับแนวคำพิพากษาของศาล.....	65
1.3 การกระทำของรัฐบาลกับแนวความคิดของนักทฤษฎีกฎหมาย.....	67
2. ทฤษฎีว่าด้วยการกระทำของรัฐบาล (acte de gouvernement) ในประเทศไทย.....	71
2.1 องค์ประกอบของการกระทำของรัฐบาล.....	73
2.2 ประเภทลักษณะการกระทำของรัฐบาลในประเทศไทย.....	74
2.3 กฎหมายลายลักษณ์อักษรที่บัญญัติเรื่องการกระทำของรัฐบาล ในประเทศไทย.....	75
2.4 แนวคำพิพากษาของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดในเรื่อง การกระทำของรัฐบาล.....	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	
กฎหมายเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองคดีแกลงการณ้ร่วม ไทย – กัมพูชา เรื่องการขอขึ้นทะเบียนปราสาทวิหารเป็นมรดกโลก คดีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) ความเห็นนักวิชาการต่อกรณีคดีแกลงการณ้ร่วม ไทย – กัมพูชา และมติคณะรัฐมนตรี.....	81
กฎหมายเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง.....	81
1. ประเภทคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาและกำหนดคำบังคับของศาลปกครอง.....	81
1.1 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับคู่กรณีในคดี.....	81
1.2 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับลักษณะของข้อพิพาท.....	82
2. ประเภทคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองสูงสุด.....	94
3. ประเภทของคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง.....	96
3.1 คดีพิพาทที่ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง.....	96
3.2 คดีพิพาทที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไม่ให้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง.....	99
4. วิธีพิจารณาคดีปกครองของศาลปกครองประเทศไทย.....	107
4.1 ผู้มีสิทธิฟ้องคดีปกครอง.....	107
4.2 การยื่นคำฟ้อง.....	107
4.3 ระยะเวลาในการฟ้องคดี.....	108
4.4 การดำเนินคดีปกครอง.....	108
4.5 คำพิพากษาหรือคำสั่งเพื่อชี้ขาดคดีปกครอง.....	110
4.6 เงื่อนไขเกี่ยวกับข้อห้ามในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง.....	112
คดีแกลงการณ้ร่วม ไทย – กัมพูชา เรื่องการขอขึ้นทะเบียนปราสาทวิหารเป็นมรดกโลก.....	113
1. การขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา.....	117
2. ร่างแกลงการณ้ร่วมระหว่าง ไทย – กัมพูชา.....	117

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
3. คดีขอเพิกถอนมติคณะรัฐมนตรี คดีหมายเลขดำที่ 984/2551	
ของศาลปกครองกลาง.....	119
3.1 คำฟ้องในคดีหมายเลขดำที่ 984/2551 ของศาลปกครองกลาง.....	119
3.2 คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราว	
ก่อนการพิพากษา.....	121
3.3 อุทธรณ์คำสั่ง คดีหมายเลขดำที่ 984/2551 ของศาลปกครองกลาง.....	123
3.4 คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 547/2551 คดี แผลงการณัรร่วม	
ไทย – กัมพูชา.....	123
3.5 คำพิพากษาของศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ 984/2551	
คดีหมายเลขแดงที่ 2046/2552.....	129
คดีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) ในคดีหมายเลขดำที่	
628/2550 หมายเลขแดงที่ 504/2550 ของศาลปกครองชั้นต้น	
(ศาลปกครองกลาง).....	132
1. คำฟ้องคดีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) ในคดี	
หมายเลขดำที่ 628/2550 หมายเลขแดงที่ 504/2550 ของศาลปกครอง	
ชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง).....	133
1.1 สถานะของผู้ฟ้องคดี.....	133
1.2 ข้อกล่าวหาว่ากระทำผิดตามฟ้อง.....	133
1.3 ข้ออ้างตามคำฟ้องถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้น.....	135
1.4 คำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง.....	136
2. คำวินิจฉัยศาลปกครองชั้นต้น คดีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ	
ไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)	136
3. อุทธรณ์คำสั่ง ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา คดีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ	
ไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA).....	138

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

3 (ต่อ)

หน้า

4. คำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุด คำสั่งคำร้องที่ 178/2550 ของศาลปกครอง สูงสุด กรณีคำสั่งคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา คดีความ ตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA).....	139
ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับทฤษฎีการกระทำของรัฐบาล ต่อคำสั่งศาลปกครอง กลาง ในคดีแถลงการณ์ร่วมระหว่างไทย - กัมพูชา คดีหมายเลขดำที่ 984/2551 ของนักวิชาการในประเทศไทย.....	141
1. ความเห็นของนักวิชาการที่ไม่เห็นด้วยต่อคำสั่งศาลปกครอง ในแถลงการณ์ร่วมระหว่างไทย - กัมพูชา.....	142
1.1 ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์.....	142
1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์, รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ปิววัฒนพานิช, ดร.ฐาปนันท์ นิพิฏฐกุล, ชีระ สุธีวรานุกร และปิยบุตร แสงกนกกุล.....	145
1.3 ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ.....	149
1.4 รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา.....	150
1.5 ดร.ชาญชัย แสวงศักดิ์.....	152
2. ความเห็นของนักวิชาการที่เห็นด้วยต่อคำสั่งศาลปกครอง ในแถลงการณ์ ร่วมระหว่างไทย-กัมพูชา.....	154
กฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่คณะรัฐมนตรีและมติคณะรัฐมนตรี.....	157
1. อำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี.....	157
1.1 อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ.....	158
1.2 อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น.....	159
2. ประเภทมติคณะรัฐมนตรี.....	160
2.1 กฎ.....	161
2.2 คำสั่งทางปกครอง.....	161

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
2.3 ระเบียบปฏิบัติภายในของฝ่ายปกครอง.....	161
2.4 นโยบาย.....	161
3. ผลทางกฎหมายของมติคณะรัฐมนตรี.....	162
3.1 ผลทางกฎหมายของมติคณะรัฐมนตรีในภาพรวม.....	162
3.2 ผลทางกฎหมายของมติคณะรัฐมนตรีที่มีต่อองค์กรของรัฐ งานทาง ปกครองเจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชน.....	163
4 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลปกครองและการกระทำของรัฐบาล กรณีคดีแถลงการณ์ร่วม ไทย – กัมพูชา เรื่องการขอขึ้นทะเบียนปราสาทวิหาร เป็นมรดกโลก เปรียบเทียบคดีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)... ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลปกครองกับการกระทำของรัฐบาล.....	171
1. พิจารณาลักษณะการกระทำของรัฐบาลในแง่องค์การผู้กระทำการ.....	174
2. พิจารณาลักษณะการกระทำของรัฐบาลในแง่ที่มาแห่งอำนาจกระทำการ.....	174
3. พิจารณาลักษณะการกระทำของรัฐบาลในแง่ลักษณะของการกระทำการ....	177
ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลปกครอง กับการกระทำทางปกครอง ที่สามารถแยกออกจากการกระทำของรัฐบาลได้.....	179
ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลปกครอง กับการกระทำของรัฐบาล โดยแยกพิจารณาตามคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง.....	182
ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กรณีคดีแถลงการณ์ร่วม ไทย – กัมพูชา เรื่องการ ขอขึ้นทะเบียนปราสาทวิหารเป็นมรดกโลก.....	186
1. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลปกครอง ประเด็นอำนาจฟ้องคดี	186
2. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดที่พิจารณา ความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำ ในชั้นการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่ง กำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการ พิพากษา.....	188

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	190
บทสรุป.....	191
ข้อเสนอแนะ.....	194
บรรณานุกรม.....	199
ประวัติผู้วิจัย.....	204